

Materiál na Zasadnutie Obecného zastupiteľstva v Radzovciach dňa 7.3.2024

Predkladateľ: Ing. Eva Balážová, PhD., hlavná kontrolórka obce

Návrh na uznesenie:

Obecné zastupiteľstvo v Radzovciach prerokovalo a berie na vedomie:

Odborné stanovisko hlavnej kontrolórky obce Radzovce k návrhu rozpočtu na roky 2024, 2025 a 2026

Odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Radzovce na roky 2024, 2025 a 2026

V súlade s §18 f, ods.1, písm. c/ zákona č. 369/1990 Zb., o obecnom zriadení v platnom znení, predkladám stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu obce Radzovce na roky 2024, 2025 a 2026.

Návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2024, 2025 a 2026 vychádza zo zákonov, ktoré platia pre rozpočtové hospodárenie obcí, a ktoré sa dotýkajú viacerých oblastí tohto hospodárenia. Tento návrh rozpočtu sa predkladá na schválenie Obecnému zastupiteľstvu v čase, keď obec je v rozpočtovom provizóriu, najmä preto, že v relevantnom čase v decembri 2023 ešte neboli Národnou radou SR schválený rozpočet verejnej správy a tým neboli úplne jasné rozpočtové rámce pre miestne samosprávy. Platná legislatíva takýto stav rieši možnosťou uplatniť rozpočtové provizórium obce. Rozpočtové hospodárenie je upravené najmä v nasledovných zákonoch:

- Zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení;
- Zákon NR SR č. 523/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlách verejnej správy, v znení neskorších zmien a doplnkov; - Zákon NR SR č. 564/2004 Z.z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve v platnom znení;
- Zákon NR SR č. 582/2004 Z.z., o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady v platnom znení;
- Zákon NR SR č. 564/2004 o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve, v platnom znení;
- Zákon NR SR č. 583/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy, v znení neskorších zmien a doplnkov;
- Zákon NR SR č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení, v platnom znení;
- Ústavný zákon NR SR č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti.

V nadväznosti na uvedené právne normy, na základe posúdenia, je možné konštatovať, že predkladaný návrh viacročného rozpočtu obce Radzovce na roky 2024, 2025 a 2026 je spracovaný v zmysle platných predpisov a zohľadňuje ukazovatele obsiahnuté v návrhu štátneho rozpočtu a prognózy MF SR a Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Zdôrazňuje vzťah medzi očakávanými rozpočtovými príjmami a výdavkami a zároveň očakávanými výstupmi a výsledkami obce za uvedené rozpočtové obdobie.

Návrh viacročného rozpočtu, členeného osobitne na roky 2024, 2025 a 2026 je rozdelený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie. Pre väčšiu prehľadnosť a požiadavku poslancov je návrh rozpočtu predkladaný na rokovanie obecného zastupiteľstva vo forme položkového rozpočtu zostaveného v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, podľa ekonomickej triedenia príjmov a výdavkov. Nemá programovú štruktúru, ale uplatňuje sa výnimka zo zákona o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy, ktorá platí pre obce do 2 000 obyvateľov.

Návrh rozpočtu obce je v súlade s Ústavným zákonom č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, článok 9 Zverejňovanie údajov, ktorý uvádzá, že súčasťou návrhu viacročného rozpočtu obce je aj schválený rozpočet na rok za rok 2023 a jeho skutočné plnenie a tiež skutočné plnenie rozpočtu obce za dva predchádzajúce roky – a to 2021 a 2022. Predložený návrh rozpočtu obce na roky 2024, 2025 a 2026 obsahuje zákonom požadované náležitosti.

V súlade s platnou legislatívou návrh rozpočtu obce sa predkladá na schválenie obecnému zastupiteľstvu v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Považujem za prínosné, aby rozpočet obce Radzovce bol schválený, tak ako bol predložený, na úrovni ekonomických kategórií. Všetky ostatné podrobnejšie údaje o položkách a podpoložkách sú v návrhu uvedené a vyznačené kurzívou ako podklady k schvaľovanému rozpočtu. Preto je potrebné v uznesení, ktorým sa schvaľuje rozpočet obce na rok 2024 a berie na vedomie návrh rozpočtu na roky 2025 a 2026, bolo uvedené, že tento rozpočet sa schvaľuje na úrovni kategórií ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie.

V súlade s § 14 Zmeny rozpočtu a rozpočtové opatrenia, zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy v platnom znení, schvaľuje príslušný orgán obce zmeny na základe schválenej úrovne rozpočtu. Teda, ak je schválený rozpočet až do úrovne podpoložiek, tak každú zmenu podpoložky je potrebné vyriešiť rozpočtovým opatrením starostu alebo obecného zastupiteľstva podľa danej kompetencie. V prípade schválenia rozpočtu na úrovni kategórií, zmeny sa budú realizovať na úrovni kategórií ekonomickej klasifikácie.

Predkladaný návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 uverejnenom vo Finančnom spravodajcovi č. 14/2004, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v z.n.p., ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy a Vyhláškou Štatistického úradu č. 257/2014, ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy.

Celkový návrh rozpočtu obce na rok 2024 je postavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet na rok 2024 v príjmoch predstavuje sumu 1 812 200 €, vo výdavkoch 1 796 200 € a je teda navrhovaný ako prebytkový vo výške 16 000 €. Schodok kapitálového rozpočtu výške - 12 000 €, a schodok finančných operácií vo výške - 4 000 € kryje prebytok bežného výške 16 000 €. Navrhovaný objem rozpočtu bežných príjmov a výdavkov umožňuje zabezpečiť

základné služby poskytované obyvateľom obce tak v originálnej ako aj prenesenej pôsobnosti, i keď pri súčasnej cenovej úrovni bežných výdavkov, vrátane cien energií, tovarov a služieb a aktuálnej súčasnosti mierne klesajúcej, ale stále vysokej inflácií sa rozpočtované príjmy a výdavky javia ako nie celkom isté. Finančné prostriedky v príjmovoch kapitálového rozpočtu vo výške 38 000 € vytvárajú obci určité zdroje na investičný rozvoj, najmä formou obnovy obecnej infraštruktúry. Existuje tiež možnosť získavania zdrojov z fondov EÚ a iných grantových schém, komplikovanou otázkou však je zdroj financií na spolufinancovanie projektov. Situácia je aj pri samotnom realizovaní investícii značne poznačená vysokými cenami materiálov a práce.

Príjmová časť rozpočtu je zostavená na základe aktuálnych prognóz MF. Kritickým bodom rozpočtu v príjmovej časti sú kľúčové zdroje príjmov a to podielové dane z príjmov fyzických osôb, ktorých reálna výška bude závisieť najmä od vývoja situácie v hospodárstve SR, ale aj realizácie už schválených negatívne vplývajúcich zmien sa rozpočtové hospodárenie obcí a skutočného výnosu z podielových daní. Preto bude potrebné dôsledne mesačne sledovať vývoj v príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu a v prípade nepriaznivého vývoja okamžite prijímať potrebné rozpočtové opatrenia, tak, aby bola zabezpečená udržateľnosť rozpočtového hospodárenia a dostatočné cash flow. Určitým rizikom je, i napriek zvýšeniu miestneho poplatku za zber, odvoz a likvidáciu TKO a DSO, poplatková politika obce, ktorá nie je celkom založená na vyváženej väzbe medzi výškou nákladov na zber a likvidáciu odpadu v obci a výškou miestneho poplatku za zber, odvoz a likvidáciu TKO a DSO. Vo viacerých predchádzajúcich stanoviskách som v minulosti konštatovala, že spôsob stanovovania poplatku za zber a likvidáciu odpadov spôsobuje nutné doplácanie rozdielu medzi príjmami a výdavkami na túto službu z iných príjmov obce, ktoré môžu chýbať pri zabezpečovaní iných úloh obce. Rozpočtované výdavky na odpady pre rok 2024 predstavujú čiastku 59 700 €, pričom príjmy za miestny poplatok za odpady predstavujú čiastku 32 000 €. Obec teda plánuje v rozpočtovom roku 2024 doplácať na túto službu 27 700 €.

Plánované výdavky na dlhovú službu obce za rok 2024 predstavuje čiastku 32 500 € na splácanie istiny a úrokov. Obec splňa obidve zákonom o rozpočtových pravidlach dané podmienky na dodržanie výšky dlhu obce. Obec je schopná svoj dlh plynule splácať.

Tento návrh rozpočtu je vypracovaný v intenciách prognózovania vývoja hospodárstva SR. Vlastné príjmy na tieto roky sú odhadnuté orientačne, na základe predchádzajúcich období. Z formálneho hľadiska je rozpočet spracovaný prehľadne. Štruktúra predkladaného návrhu rozpočtu zohľadňuje funkčnú a ekonomickú klasifikáciu a v súlade s uznesením OZ, nie je zostavený v programovej štruktúre.

Obec hospodári od 1.1.2024 podľa schváleného rozpočtu obce predchádzajúceho rozpočtového roka, v rozpočtovom provizóriu. Po schválení rozpočtu obce na rok 2024 je potrebné príjmy a výdavky realizované počas rozpočtového provizória zúčtovať so schváleným rozpočtom.

Podľa paragrafu 9 ods. 3 zákona o obecnom zriadení bola splnená povinnosť na zverejnenie návrhu rozpočtu obce Radzovce na úradnej tabuli a webovom sídle obce 15 dní pred rokovaním obecného zastupiteľstva, spolu so stanoviskom hlavnej kontrolórky, v dňoch 22.2.-7.3.2024.

Záver

Predkladané stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu na rok 2024 a viacročného rozpočtu na roky 2025 a 2026 je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonmi o rozpočtových pravidlách, ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, zásadami na zostavenie rozpočtu, na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov s dôrazom na hospodárnosť a efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov. Po posúdení návrhu rozpočtu na roky 2024, 2025 a 2026 konštatujem, že je spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie podrobne a prehľadne. Súčasne konštatujem, že návrh rozpočtu obce Radzovce na roky 2024, 2025 a 2026 je zostavený v súlade s § 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy v platnom znení. Návrh rozpočtu na rok 2024 zabezpečuje financovanie základných funkcií samosprávy a preneseného výkonu štátnej správy a čiastočne aj rozvojové projekty obce, za predpokladu dôsledného rešpektovania právnych predpisov a dodržiavania maximálnej hospodárnosti pri vynakladaní rozpočtovaných prostriedkov. Predkladaný návrh rozpočtu považujem za reálny a udržateľný.

Na základe hore uvedených skutočností

odporúčam

Obecnému zastupiteľstvu v Radzovciach

predložený návrh rozpočtu obce Radzovce na rok 2024
schváliť.

a predložený návrh viacročného rozpočtu na roky 2025 a 2026
zobrat' na vedomie.

V Radzovciach 22.2.2024

Ing. Eva Balážová, PhD.
hlavná kontrolórka obce